

избѣжно е трѣбвало да влѣзе и въ нумизматиката. Въ това врѣме се появяватъ и арабските разкази за българитѣ. И въ тѣхъ името се възпроизвежда по склада на източните езици. Най-сетне самитѣ българи произнасятъ името си *блъгаръ, блгари*.

Слѣдъ като установява така, кое произношение е по-вѣрно, руското или чуждото, Флоринскъ пристига и къмъ самия етимологиченъ съставъ на името българинъ и полага, че може да има двоякъ произходъ „смотри по тому, *городъ ли назывался по народу, или народъ по городу.*“ *Възможно е било и едното и другото.* „Если слово *Блъгаръ* первоначально было употреблено въ смыслѣ народа, то основу словообразования въ немъ должны составлять первыя четыри букви — *блъ*, а последнія три (*аръ*) могутъ быть рассматриваемы какъ опредѣлительное окончаніе.“ Окончанието на аръ и аръ въ сѫществителнѣтѣ ежъ една отъ най-старитѣ форми на словообразуването още въ родоначални индоевропейски езици. Въ тоя по-следни коренът аръ е ималъ слѣдното значение: „1) *ar* — поднимать, возвышать, возбуждать, производить, заниматься чѣмъ либо (ремесломъ), отправлять что; 2) *ar* — достигать, равняться, доставать, поднадать, найти кого или что, угодить“. Въ едното и другото значение тая дума е сѫществувала въ санскритския езикъ. Отъ нея въ гръцкия езикъ имаме *ὅρος*, *ὅρυζει*, възбуждамъ, произвеждамъ, лат. *or-iug*, възвишавамъ се, подигамъ се, възлѣзвамъ; тукъ се отнася и санскр. *ara*, *āga*, прѣвъходенъ и пр., гр. *ὅριστος*. Въ связи съ существительными, этою приставкою аръ опредѣлялось знаніе, способность, искусство, дѣйствіе. Такти образовали санскрит. слова: *gnāt-ar*, *j-nāt-ar* — знатокъ, знающій человѣкъ, експертъ, поручитель, порука, по славянски было бы знат-арь. Ср. и *ghvāt-ar*, зват-арь, зваттель; *dāt-ar* дат-арь, датель, даватель, дающій, гр. *δοτὴρ*; *pakt-ar*, пекаръ, лат. *cōst-ar* варителъ; *pāt-ar* лат. *pot-or*, плющій; *māt-ar*, ваятель, художникъ, творецъ, *vaitd-ar*, *vatt-ar*, вѣд-арь, тотъ кто знаетъ, видитъ, лат. *vis-or*. Въ славянскомъ языке по тому же принципу образовались весьма много существительныхъ, обозначающихъ мастерство, знаніе, дѣйствіе, такъ напримѣръ: пах-арь, звах-арь, ток-арь, стол-арь, слес-арь, рат-арь, вертограф-арь, глав-арь, боч-арь, пек-арь, звон-арь, гонч-арь, кол-арь, гул-арь и т. д. „Въ примѣненій къ слову *Блъгаръ* окончаніе аръ могло также обозначать свойство, искусство, способность, опредѣляемыя въ частности первою половиною слова — *блъгъ*.“

По-мѣрно е да се каже, поради отсѫтствието на гласнитѣ, какво би могло да значи послѣдната дума. „Возможно что оно имѣло адѣсь смыслъ *блага*, т. е. добра, имущества, достатка, счастія. При такомъ производствѣ *Блъгъ-аръ* соотвѣтствовало бы возможной формѣ *благаръ*, *благарь*, т. е. человѣкъ достигшій богатства, богатый, созидающій благо, богачъ, соотвѣтственно слову *боляръ* — большой человѣкъ, аристократъ — *боляринъ*.“ До такова значеніе дохаждаме, ако смытаме, че българъ е било първоначално името на народа. Ала ако приемемъ втората възможность, именно че българъ е било първено топографско име, тогава се получава други смыслъ, а именно слѣдующицъ. „Въ этомъ случаѣ“, казва Флоринскій, „оно могло